

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

A Könyv válsága

Forrás:

Próza

Bp

1919 X. 23

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

655.42

Hely

Idő

"1919"

Személy

A könyv válsága

A pöletárdiktatura egyik keserűen humoros jelensége volt az is, mikor a könyvesboltok előtt hosszú sorban álltak az emberek és türelmesen várták, hogy páronként engedjék be őket az üzletbe. Sívárabb képet, mint egy kommun alatti könyvkereskedésé, képzelni sem lehet. Fekdult és szédobált polcok, megritkult könyvsorok, köztudomásu, hogy a könyvéhség járványszerű fellépésének egyedüli oka az aprópénzhiány volt, maga a könyv közönséges „pénzváltási eszközzé” súlyodt és így történt meg az egyik előkelő belvárosi könyvkereskedésben, hogy egy hölgy két angol könyvet markolt fel a polcról és legkevesbé sem volt meglepve, mikor figyelmeztették, hogy mindkettő második kötete különböző regényeknek. Egyébként mindegyik könyvesboltban maradt így vissza egy csomó hiányos munka.

Később aztán bezárták a könyvkereskedéseket és a lehuzott redőnyök mögött megkezdődött a „szocializálás” munkája. Heteken át jártak Varga, Varjas, Rónai és egyéb népbiztos-elvtársak a boltokat és ahol megjelentek, ott kő nem maradt kővön. Insel, Fischer, Diederichs, Müller és a többi nagy német kiadócégek összes kiadványait lefoglalták, a magyarok közül „kiselejtezték” Jókai, Mikszáth, Herczeg és a legnagyobbak munkáit, és néhány hét múlva az újra megnyílt, teljesen kifosztott üzletekben a „kiválasztottak” foglaltak el minden helyet: Bucharin, Radek, Gorter.

A felszabadulás után egyik napról a másikra újra megletek a kirakatok és a szekrények, valahonnan mintha elővarázsolódták volna a jólismert, kedves könyvek, — igazi ünnep volt megállni a tükörüveg előtt és végigsimogatni őket a szemünkkel. De csodálatos, a közönség, mely előbb valósággal ostromolta a könyvúrusokat, úgy, hogy két kötetnél többet senkisé is vásárolhatott, most hirtelen elmaradt.

A könyvvásárlás teljesen szünetelt és ennek egyik oka a horribilis drágaság minden téren. Érdelklödtünk a legnagyobb budapesti könyvkereskedőcégeknek és érdekes felvilágosítást kaptunk a könyvterjesztés nehézségeiről a könyvvásár szünetelésével kapcsolatban. Megtudtuk, hogy a német könyvkiadók egyesülete, a Börsenverein határozat alakjában mondta ki, hogy a volt szövetséges országokat Ausztria kivételével külföldnek tekinti a könyvexport szempontjából is és ezért minden kiszállított könyv után a különböző drágasági pótdíjakon felül 50—100 százalékos „külföldi drágasági pótdíj”-at fog szedni. Ez a tény, eltekintve a márka nagy árfolyamától, már maga is megüzenetelenné teszi a német könyveket és a magyar könyvkereskedőket teljesen megbénítja. A magyar könyvkereskedők átíratlan fordultak a Börsenvereinhez, hogy ezt a lehetetlen követelést helyezze hatályon kívül, de az átíratra még nem érkezett válasz. Ha a Börsenverein válasza elutasító lesz, kénytelenek lesznek a német kiadványokat Bécsen

keresztül beszerezni, aminek természetesen a bécsi könyvpiac látná busás hasznát. Az eleinte teljesen szünetelő könyvvásárlás most lassan kezd megindulni, az újabb kiadásu magyar műveket és az idegenből fordított regényeket keresik leginkább.

Érdekes, hogy a budapesti nyelvtanulási ház a franciáról most az angol nyelvre vetette magát, és nem érkezhetik Bécsből olyan nagy angolnyelvű Berlitz-szállítmány, amit pár nap alatt szét ne kapkodnának. Könyvet leginkább a középosztály vásárol a belvárosi cégek törzsközönsége, az arisztokrácia, a Lipótváros és a regényirodalmat en masse felemészítő mondainek még nincsenek Pesten. A román hadsereg tisztjei is gyakori látogatói a könyvesboltoknak és többnyire művészi kiadványokat és diszműveket vásárolnak.

Az újra meginduló könyvkiadás lehetőségei és jövője felől megkérdeztük egyik jőnevű könyvkiadó cégünk vezetőjét, aki a következőket mondta:

A kommunizmus ideje alatt a könyvkiadás teljesen szünetelt. Még most is a legnagyobb ne-

hézségekkel állnak szemben a kiadók, egyrészt a papirhiány, másrészt a válságos gazdasági viszonyok miatt. A magyar papirgyárak mind megszállott területen vannak és a külföldről behozott papirmennyiség nem elegendő nagyobb szabású produkció kifejtésére. De ettől eltekintve, egyelőre még nagy problémák merülnek fel politikai téren is. Kérdés tudniillik, hogy a Magyarországból kihasított területekre nem akadályozzák-e majd meg magas vámmal és cenzurával a magyar könyvek bevitelét. A könyvelőállítás méreteinek szempontjából e miatt nagy a tájékozatlanság. Fokozzák a nehézségeket ezenkívül a magas munkabérek és a nyersanyag hihetetlen drágasága, minek folytán a könyvgyárak leszállítása még sokáig nem várható.